

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ COVID-19 στις ΗΠΑ

Ο πολλά υποσχόμενος ταχύς ρυθμός εμβολιασμός στις ΗΠΑ από την κορύφωση των 3,38 εκατομμυρίων δόσεων ανά ημέρα στις 13 Απριλίου, έχει πλέον πέσει σε λιγότερο από 2 εκατομμύρια δόσεις το Μάιο. Έως πρόσφατα, υπήρχε μεγάλη ζήτηση για περιορισμένες δόσεις εμβολίων, αλλά τώρα η παροχή των εμβολίων είναι υπεραρκετή για να καλύψει τις ανάγκες της χώρας. Ωστόσο, οι ΗΠΑ απέχουν αρκετά από την επίτευξη της ανοσίας αγέλης δηλαδή να φτάσουν οι εμβολιασμοί το 80%, μιας και περίπου το 47% έχει λάβει τουλάχιστον μία δόση COVID-19 εμβολίου. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου**, **Γιάννης Ντάνας**, **Πάνος Μαλανδράκης** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα δεδομένα που δημοσιεύτηκαν προσφάτως στο διεθνές περιοδικό «The New England Journal of Medicine». Δεδομένου του ότι η ενημέρωση και η εκπαίδευση των ανθρώπων για τη σημασία του εμβολιασμού κάποιες φορές φαίνεται να είναι ανεπαρκής, κάποιες πολιτείες παρέχουν έως και οικονομικά κίνητρα για να εμβολιαστούν. Σύμφωνα με τους συγγραφείς, τα κίνητρα ποικίλουν από 100 δολάρια για αποταμίευση ή δωροκάρτες στη Δυτική Βιρτζίνια, σε δωρεάν αφεψήματα στο New Jersey και στο Connecticut. Τα υψηλότερα αντίτιμα δίνονται στη Νέα Υόρκη, όπου έχει οργανωθεί λοταρία με δώρο 5 εκατομμύρια ευρώ, και στο Οχάιο όπου υπάρχουν 5 λοταρίες του 1 εκατομμυρίου ευρώ για πλήρως εμβολιασμένους ενήλικες, και μία πλήρης υποτροφία σε εμβολιασμένο παιδί. Η λογική των οικονομικών κινήτρων απευθύνεται στο να μειώσει τα έμμεσα έξοδα από τον εμβολιασμό όπως οι μετακίνηση για τον εμβολιασμό, οι χαμένες εργατώρες κλπ, καθιστώντας έτσι τον εμβολιασμό ίσο για όλους ακόμα και τους οικονομικά ευπαθείς. Τα κίνητρα αυτά είναι επίσης ωφέλιμα καθώς οι συμπεριφορικές αλλαγές των πολιτών μπορούν να μειώσουν το μελλοντικό κόστος της υγείας. Στην περίπτωση του COVID-19 εμβολιασμού το θετικό όφελος είναι πολύ σημαντικό καθώς στις ΗΠΑ μόνο το συνολικό οικονομικό κόστος της πανδημίας αγγίζει τα 16 τρις δολάρια.

Επιπλέον, παρόλο που πολλοί Αμερικανοί αναγνωρίζουν την αξία του εμβολιασμού έναντι του SARS-CoV-2, μπορεί να θεωρήσουν ότι η απόδοση κινήτρων για εμβολιασμό είναι μια ένδειξη ότι το εμβόλιο είναι μη επιθυμητό ή δεν είναι ασφαλές και έτσι να έχουν τα αντίθετα αποτελέσματα. Σε αυτό το πλαίσιο, η απόδοση κινήτρων για την πρώτη δόση θα δημιουργήσει σε πολλούς προσδοκίες για επιπλέον κίνητρα εφόσον απαιτηθούν επαναληπτικές δόσεις. Ένα άλλο ζήτημα που μπορεί να τεθεί είναι η αδικία που θα αισθανθούν όσοι έχουν ήδη εμβολιαστεί χωρίς να λάβουν προηγουμένως επιπλέον κίνητρο. Επιπρόσθετα, για τη χάραξη πολιτικής δημόσιας υγείας έχει σαφώς σημασία και το δημοσιονομικό κόστος. Εάν ένα πρόγραμμα απόδοσης κινήτρων θέσει ως στόχο την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης από το 60% στο 80%, αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με την απόδοση κινήτρων ύψους 100 δολαρίων ανά νέο εμβολιασμένο. Εάν όμως τα κίνητρα αποδίδονταν στο σύνολο των εμβολιασθέντων, τότε το κόστος θα ανερχόταν στα 400 δολάρια ανά εμβολιασμένο. Μια δημοσιονομικά ανεκτή προσέγγιση θα ήταν η στοχευμένη απόδοση κινήτρων σε περιοχές που εμφανίζουν ιδιαίτερα χαμηλή εμβολιαστική κάλυψη στο πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής μείωσης των ανισοτήτων.

Ένα καλά σχεδιασμένο πρόγραμμα κινήτρων θα μπορούσε να ενισχύσει την εμβολιαστική κάλυψη βραχυπρόθεσμα, ωστόσο απαιτούνται εναλλακτικές στρατηγικές μακροπρόθεσμα. Σε αυτό τον τομέα, οι συγγραφείς προτείνουν τρεις βασικούς άξονες. Αρχικά, οι οργανισμοί που περιθάλπουν ασθενείς είτε με οξεία προβλήματα είτε με χρόνια νοσήματα θα

μπορούσαν να καταστήσουν υποχρεωτικό τον εμβολιασμό έναντι του SARS-CoV-2 όπως γίνεται και με τον αντιγριππικό εμβολιασμό. Με αυτόν τον τρόπο θα αποτραπούν νέες συρροές κρουσμάτων που προέρχονται από το υγειονομικό προσωπικό. Επιπλέον, ο υποχρεωτικός εμβολιασμός θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε εκπαιδευτικά ιδρύματα και χώρους εργασίας όπως εργοστάσια, καθώς και στα σωφρονιστικά ιδρύματα. Δεύτερον, η πρόσβαση σε δραστηριότητες που περιλαμβάνουν άμεση επαφή πρόσωπο με πρόσωπο, όπως συναυλίες, συγκεντρώσεις, καθώς και σε γυμναστήρια θα μπορούσαν να επιτραπούν μόνο σε εμβολιασμένους. Αυτή η προσέγγιση θα αποτελέσει ένα κοινωνικό παρά οικονομικό κίνητρο, καθώς η ανάγκη του πληθυσμού για επιστροφή στην κανονικότητα είναι ένα ισχυρό κίνητρο. Μια τρίτη προσέγγιση αποτελεί η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών για όσους δεν εμβολιάζονται παρά την απουσία αντενδείξεων για τον εμβολιασμό έναντι του SARS-CoV-2. Με αυτό τον τρόπο θα μπορούσε να επιτευχθεί μια αναδιανομή του πλεονάζοντος κόστους των νοσηλείων ατόμων με COVID-19.

Συμπερασματικά, δεν έχουν προσδιοριστεί τα βέλτιστα κίνητρα που θα ωθήσουν στο μαζικό εμβολιασμό του πληθυσμού. Είναι πιθανό να απαιτείται συνδυασμός διαφορετικών προσεγγίσεων για να διασφαλιστεί το επιθυμητό επίπεδο εμβολιαστικής κάλυψης του πληθυσμού και να επιτευχθεί η συλλογική ανοσία έναντι της COVID-19. Με αυτό τον τρόπο, θα πραγματοποιηθεί μια σημαντική επένδυση στη δημόσια υγεία με μακροπρόθεσμο ορίζοντα.